

HỘI ĐỒNG LÝ LUẬN TRUNG ƯƠNG

PHÊ PHÁN

CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, XUYỀN TẠC

CUỘC ĐẤU TRANH CHỐNG SỤY THOÁI

VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, NHỮNG BIỂU HIỆN

“TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HOÁ”

VỀ CHÍNH TRỊ TRONG ĐẢNG

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS. TS. PHẠM MINH TUẤN

Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
PHẠM THỊ THỊNH

Biên tập nội dung:	ThS. PHẠM THỊ KIM HUẾ TS. HOÀNG MẠNH THẮNG ThS. NGUYỄN MINH HUỆ TRẦN THỊ THANH PHIỆT ThS. ĐÀO DUY NGHĨA TRẦN PHAN BÍCH LIỄU
Trình bày bìa:	ĐƯỜNG HỒNG MAI
Chế bản vi tính:	NGUYỄN THỊ HẰNG
Sửa bản in:	BAN SÁCH KINH TẾ PHÒNG
Đọc sách mẫu:	BIÊN TẬP KỸ THUẬT VIỆT HÀ

PHÊ PHÁN

CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, XUYỀN TẠC
CUỘC ĐẤU TRANH CHỐNG SUY THOAI
VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, NHỮNG BIỂU HIỆN
“TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HOÁ”
VỀ CHÍNH TRỊ TRONG ĐẢNG

HỘI ĐỒNG LÝ LUẬN TRUNG ƯƠNG

PHÊ PHÁN

**CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, XUYỀN TẠC
CUỘC ĐẤU TRANH CHỐNG SỤY THOÁI
VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ, NHỮNG BIỂU HIỆN
“TỰ DIỄN BIẾN”, “TỰ CHUYỂN HOÁ”
VỀ CHÍNH TRỊ TRONG ĐẢNG**

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2017**

BAN CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN

GS.TS. PHÙNG HỮU PHÚ

Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Lý luận Trung ương

GS.TS. VŨ VĂN HIỀN

Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng Lý luận Trung ương

PGS.TS. NGUYỄN VIỆT THÔNG

Tổng thư ký Hội đồng Lý luận Trung ương

BAN BIÊN SOẠN

GS.TS. VŨ VĂN HIỀN	Trưởng ban
PGS.TS. NGUYỄN VIỆT THÔNG	Phó Trưởng ban
GS.TS. TRƯƠNG GIANG LONG	Phó Trưởng ban
Đại tá, PGS.TS. ĐINH NGỌC HOA	Ủy viên
PGS.TS. PHẠM VĂN CHÚC	Thư ký
PGS.TS. NGÔ VĂN THẠO	Thư ký
PGS.TS. BÙI ĐÌNH BÔN	Ủy viên
ThS. NGUYỄN HỒNG SƠN	Ủy viên
ThS. TRẦN THỊ MINH THU	Ủy viên
NGUYỄN VĂN THẮNG	Ủy viên
ThS. HOÀNG THỊ BÍCH NGỌC	Ủy viên

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Cuộc đấu tranh về tư tưởng, lý luận là một nội dung quan trọng của cuộc đấu tranh giai cấp, không chỉ xoay quanh những vấn đề cốt lõi nhất mà thường gắn với thực tiễn, nhất là những biến động trong đời sống xã hội. Do vậy, ngay từ khi ra đời, chủ nghĩa Mác - Lênin đã phải đấu tranh liên tục, không khoan nhượng với các quan điểm sai trái, tả khuynh, hữu khuynh, núp dưới mọi hình thức.

Trong những năm tiến hành công cuộc đổi mới toàn diện đất nước vừa qua, cuộc đấu tranh tư tưởng, lý luận của Đảng ta diễn ra trong bối cảnh và yêu cầu mới, phức tạp và quyết liệt hơn. Sự tan rã của Liên Xô và sự sụp đổ của chế độ xã hội chủ nghĩa ở một loạt nước Đông Âu là cái cớ để các quan điểm sai trái, thù địch phủ nhận sự đúng đắn, khách quan của chủ nghĩa xã hội trên thế giới; để đẩy mạnh tuyên truyền chống phá chủ nghĩa xã hội. Trong mỗi giai đoạn cụ thể, lợi dụng những khó khăn, vướng mắc cần giải quyết trên con đường đi lên của công cuộc đổi mới, các thế lực thù địch lại tăng cường chống phá, đưa ra hàng loạt các luận điệu bôi nhọ, xuyên tạc chống lại quan điểm, đường lối của Đảng. Đặc biệt, trong thời gian gần đây, khi Đảng và Nhà nước ta chủ động đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” về chính trị trong Đảng và xã hội, các thế lực thù

địch đã tăng cường và không từ một thủ đoạn nào để bóp méo, xuyên tạc, vu cáo, cản trở công việc của chúng ta. Trong hoàn cảnh đó, phê phán các quan điểm sai trái, thù địch không chỉ làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch trên lĩnh vực lý luận, mà còn góp phần thúc đẩy sự phát triển công tác nghiên cứu lý luận, góp phần hoàn thiện đường lối đổi mới của Đảng. Vì vậy, cuộc đấu tranh chống các quan điểm sai trái là một nhiệm vụ tất yếu chúng ta phải làm và nhất định phải làm thật tốt. Đây thực sự là cuộc đấu tranh bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, giữ vững mối quan hệ máu thịt bền chặt giữa Đảng với nhân dân.

Nhằm cung cấp thêm tư liệu cho các nhà lãnh đạo, cán bộ, đảng viên và giúp các tầng lớp nhân dân nhận thức rõ âm mưu, thủ đoạn thâm độc, nham hiểm của các thế lực thù địch, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật xuất bản cuốn sách *Phê phán các quan điểm sai trái, xuyên tạc cuộc đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" về chính trị trong Đảng*. Cuốn sách được hình thành trên cơ sở tuyển chọn các bài viết có chất lượng từ Hội thảo "Phê phán các quan điểm sai trái, xuyên tạc cuộc đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" về chính trị trong Đảng" do Hội đồng Lý luận Trung ương tổ chức vào tháng 12 năm 2016.

Nội dung cuốn sách tập trung phân tích, đấu tranh, phê phán, phủ định những nhận định xuyên tạc, những quan điểm sai trái của các thế lực thù địch nhằm phủ nhận những thành tựu mà Đảng, Nhà nước và nhân dân ta đã đạt được trong những năm qua cũng như cuộc đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa"

về chính trị trong Đảng ở nước ta hiện nay; đề xuất một số giải pháp thiết thực, khả thi, góp phần đấu tranh phê phán, ngăn chặn sự suy thoái tư tưởng chính trị, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” về chính trị trong Đảng của một bộ phận cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh. Cuốn sách là tài liệu sinh hoạt công tác tư tưởng thiết thực, góp phần tăng cường đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 6 năm 2017

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN KHÔNG THỂ LỖI THỜI

GS.TS. TẠ NGỌC TẤN*

Thời gian gần đây, một số nhà nghiên cứu phương Tây và một bộ phận cán bộ, đảng viên trong nước cho rằng, trong thời đại ngày nay, chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời, bởi vậy chúng ta không thể xây dựng được một xã hội mới tốt đẹp, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh trên nền tảng của học thuyết lỗi thời đó (!).

Câu hỏi đặt ra là, chủ nghĩa Mác - Lênin có thật là đã lỗi thời không khi xem xét dưới mọi bình diện, từ ý nghĩa khoa học, mục tiêu xã hội đến ý nghĩa thực tiễn? Nếu nó là lỗi thời thì nguyên nhân và cơ sở nào quy định, ngược lại, nếu không lỗi thời thì tại sao và do đâu?

Trước hết, những người phủ nhận cho rằng, chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời thường dựa chủ yếu vào 4 lý do sau đây. Thứ nhất, chủ nghĩa Mác - Lênin ra đời từ những điều kiện kinh tế - xã hội của thế kỷ XIX và đầu thế kỷ XX nên không còn

* Nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng Lý luận Trung ương.

phù hợp với thực tiễn hiện nay. *Thứ hai*, chủ nghĩa xã hội hiện thực được xây dựng theo học thuyết của C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin ở Liên Xô và các nước Đông Âu đã bị sụp đổ. Hiện thực sụp đổ có nghĩa là lý thuyết sai lầm. *Thứ ba*, điều kiện kinh tế và xã hội ở các nước tư bản phát triển được cải thiện rất nhiều so với ở các nước đi theo con đường xã hội chủ nghĩa, chứng tỏ chủ nghĩa tư bản là ưu việt. Và *thứ tư*, một loạt sai lầm, khuyết điểm mà các nước đi theo con đường xã hội chủ nghĩa, trong đó có nước ta, đã và đang mắc phải, chứng tỏ lý luận về chủ nghĩa xã hội là sai lầm và lỗi thời.

Về lý do *thứ nhất*, đúng là học thuyết của C.Mác và Ph.Ăngghen ra đời từ giữa thế kỷ XIX, trong điều kiện những mâu thuẫn của chủ nghĩa tư bản đã trở nên gay gắt, phơi bày tất cả bản chất giai cấp của nó cùng với sự bóc lột người lao động đến cùng cực. C.Mác và Ph.Ăngghen kế thừa những thành tựu nghiên cứu của các nhà khoa học đi trước, tiếp thu có chọn lọc toàn bộ những giá trị tinh hoa của quá trình phát triển tư tưởng của nhân loại, đặc biệt là kinh tế - chính trị cổ điển Anh, triết học cổ điển Đức và chủ nghĩa xã hội không tưởng Anh. Những học thuyết về giá trị lao động của Adam Smith và David Ricardo, phương pháp biện chứng của G.W.F.Hegel, chủ nghĩa duy vật nhân bản của L.A.Feuerbach, những tư tưởng tiến bộ về xã hội của các nhà tư tưởng Pháp như H.D.Sain Simon, C.Fourier cũng đóng góp những cơ sở nhận thức quan trọng vào quá trình hình thành học thuyết của C.Mác và Ph.Ăngghen. Cũng cần phải nói rằng, lần đầu tiên trong lịch sử tư tưởng nhân loại, C.Mác và Ph.Ăngghen đã phát hiện ra tính quy luật trong sự vận động của xã hội loài người, trong đó nhân tố quyết định là mối quan hệ biện chứng giữa lực lượng

sản xuất với quan hệ sản xuất. Đây chính là cơ sở để C.Mác và Ph.Ăngghen dự báo về tất yếu loài người sẽ tiến tới chủ nghĩa cộng sản qua một giai đoạn quá độ là chủ nghĩa xã hội.

V.I.Lênin là người tiếp tục phát triển những tư tưởng của C.Mác và Ph.Ăngghen vào thời kỳ cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX, trong điều kiện mới khi chủ nghĩa tư bản đã chuyển sang giai đoạn đế quốc chủ nghĩa. V.I.Lênin có nhiều đóng góp vào phát triển các tư tưởng triết học, kinh tế - chính trị của C.Mác và Ph.Ăngghen. Đặc biệt, V.I.Lênin đã phát triển tư tưởng về khả năng thắng lợi của cách mạng vô sản ở một nước tư bản riêng biệt; xây dựng học thuyết về một chính đảng mácxít kiểu mới; tổ chức cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa thắng lợi và vận dụng học thuyết của C.Mác để phân tích, giải quyết hàng loạt vấn đề trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Nga và Liên bang Xôviết.

Đến giữa thế kỷ XX, Hồ Chí Minh là người vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin một cách sáng tạo vào thực tiễn Việt Nam để giải quyết những nhiệm vụ to lớn của cách mạng Việt Nam, đánh đổ những đế quốc lớn, những kẻ thù hung bạo để giành độc lập, tự do cho dân tộc, bảo vệ từng tấc đất thiêng liêng của Tổ quốc, đưa cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Điều hiển nhiên và không thể chối cãi là, dù được hiểu theo nghĩa nào, *chủ nghĩa Mác - Lênin vẫn là khoa học* về những quy luật chung nhất của sự vận động, phát triển của tự nhiên, xã hội và tư duy; quy luật về sự phát triển của sản xuất xã hội, về cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản và nhân dân lao động chống lại áp bức, bóc lột, mưu cầu tự do, hạnh phúc; quy luật về cách

mạng xã hội chủ nghĩa và con đường xây dựng, phát triển đi tới chủ nghĩa cộng sản. Vào thời điểm ra đời của học thuyết này, những tác giả của chủ nghĩa Mác - Lênin đã phê phán chủ nghĩa tư bản, chỉ ra bản chất bóc lột, tính quy luật trong sự tồn tại và phát triển của nó. Sự phê phán đó là sâu sắc và phản ánh đúng bản chất của thực tiễn xã hội đương thời. Đó là điều đã được thực tế kiểm nghiệm, được hầu hết các nhà nghiên cứu xã hội thừa nhận cho dù họ theo xu hướng chính trị nào. Từ sự phê phán chủ nghĩa tư bản đương thời, từ phát hiện tính quy luật của lịch sử xã hội loài người và từ cả thái độ nhân văn trước hiện thực tăm tối về sự thống khổ của người lao động dưới ách áp bức, bóc lột của chủ nghĩa tư bản, C.Mác, Ph.Ăngghen dự báo về một xã hội tương lai như một tất yếu lịch sử sẽ thay thế chủ nghĩa tư bản.

Cần nói rằng, những gì chủ nghĩa tư bản hiện đại đang thể hiện vẫn không ra ngoài tính quy luật mà chủ nghĩa Mác - Lênin đã chỉ ra, càng minh chứng cho tính đúng đắn của chủ nghĩa Mác - Lênin. Sự phát triển nhanh chóng của lực lượng sản xuất dưới tác động của cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, một mặt tăng thêm tiềm lực cho chủ nghĩa tư bản; mặt khác càng thúc đẩy nhanh hơn quá trình xã hội hóa của lực lượng sản xuất, dẫn đến những thay đổi chóng mặt về quy mô, tính chất của quan hệ sở hữu, quản lý, điều hành sản xuất và phân phối của cải xã hội. Quá trình toàn cầu hóa xuất phát trước tiên từ nền kinh tế tư bản chủ nghĩa, nói cho cùng cũng như cái “áo” trong khung khổ từng quốc gia đã quá chật hẹp, buộc phải nói ra trên phạm vi toàn thế giới. Sự áp bức, bóc lột của chủ nghĩa tư bản theo đó cũng mở rộng mạnh mẽ ra ngoài chính quốc. Sự bóc lột ấy, về bản chất, chẳng khác gì hành vi xâm lược thuộc địa của

các đế quốc - tư bản chủ nghĩa trước đây, chỉ có điều nó được che đậy dưới lớp vỏ hào nhoáng, mỹ miều hơn, nó đi vào các quốc gia nghèo khó bằng cửa chính và bóc lột người lao động bằng những lệ luật văn minh, sạch sẽ hơn.

Càng giàu mạnh, các thế lực tư bản càng hung hăng, tìm mọi cách để chiếm đoạt các nguồn tài nguyên, của cải của thế giới, quy phục các quốc gia nghèo khó, yếu thế nhằm phục vụ cho lợi ích của mình. Cuộc chiến tranh Irắc đã đẩy một quốc gia hòa bình vào cuộc chiến đẫm máu, huynh đệ tương tàn suốt hơn một thập niên, đến nay vẫn chưa thấy lối ra. Lý do để phát động cuộc chiến tranh chống lại một dân tộc có chủ quyền, độc lập, cách xa nước Mỹ hàng vạn cây số là tàng trữ “vũ khí giết người hàng loạt”, nhưng từ sau chiến dịch *Bão táp sa mạc* đến giờ người ta đã đào bới, xới lộn cả nước Irắc mà không tìm thấy cái gì là “vũ khí giết người hàng loạt”. Nhưng thực tế thì chính nước Mỹ đang tàng trữ lượng vũ khí hạt nhân đủ phá hủy nhiều lần cuộc sống của nhân loại trên toàn cầu. Đất nước Libi hòa bình cũng trở thành hỗn loạn sau khi Mỹ và các đồng minh phương Tây can thiệp lật đổ chính quyền dân cử Muhammad al-Gaddafi. Cho dù Tổng thống Mỹ và Thủ tướng Anh đã xin lỗi, nhưng điều ấy có nghĩa gì khi đất nước Irắc và Libi đã tan hoang, hàng vạn người dân lành đã chết, hàng triệu người dân đang sống trong những điều kiện tồi tệ nhất¹. Ngay với nước

1. Ngày 10-4-2016, khi trả lời phỏng vấn Hãng tin Fox News, Tổng thống Mỹ, Barack Obama đã thừa nhận rằng, sai lầm tồi tệ nhất trong nhiệm kỳ tổng thống của ông là đã không chuẩn bị một kế hoạch lâu dài cho Libi sau khi lật đổ Tổng thống Muhammad al-Gaddafi, để gây nên tình trạng hỗn loạn ở nước này. Năm 2015, cựu Thủ tướng Anh Tony Blair cũng đã thừa nhận sai lầm và xin lỗi về việc đưa quân đội Anh tham gia cuộc chiến ở Irắc.

Mỹ, hàng nghìn thanh niên đã bỏ xác ở Irắc, ở Trung Đông một cách vô nghĩa. Chắc chắn trong số những thanh niên Mỹ đã chết vô ích ấy không và không thể có con cái các nhà tư bản, các ông chủ ngân hàng. Vậy, lý do cuộc chiến Irắc là gì nếu không phải là dẫu mỏ và lợi ích của những ông chủ, các nhà tư bản Mỹ? Một loạt cuộc cách mạng màu do bàn tay Mỹ và các nước phương Tây phát động ở Libi, Xyri, Ai Cập... đều có chung một hình thái bên ngoài, mục đích ẩn giấu bên trong và hậu quả tồi tệ không khác gì với cuộc chiến ở Irắc.

Mặt khác, nếu nhìn nhận từ *góc độ nhân văn* thì chủ nghĩa xã hội là ước vọng ngàn đời của tất cả những người dân lao động, của những con người có lương tâm cùng tình thương nhân loại, muốn sống trong hòa bình, nhân ái. C.Mác và Ph.Ăngghen đã phát triển chủ nghĩa xã hội từ không tưởng trở thành khoa học khi nhìn nhận nó từ quy luật vận động của lịch sử, như sự vận động tất yếu từ những cơ sở xã hội, những yếu tố kinh tế, vật chất vốn đã được hình thành ngay trong lòng chủ nghĩa tư bản. Như vậy, chủ nghĩa xã hội là phù hợp và hợp lý cả về phương pháp luận khoa học và tính mục đích nhân văn.

Với tính chất là một học thuyết khoa học, những người khai sinh ra chủ nghĩa Mác - Lênin chưa bao giờ muốn và chưa có bất cứ một mệnh đề phán đoán nào để quy các luận điểm trong học thuyết của mình về cách mạng xã hội hay về xã hội xã hội chủ nghĩa tương lai thành những tín điều siêu hình, cứng nhắc. Trong tác phẩm *Những nguyên lý của chủ nghĩa cộng sản*, Ph.Ăngghen đã trả lời hàng loạt vấn đề lý luận liên quan trực tiếp đến chủ nghĩa xã hội khoa học như: Thế nào là giai cấp công nhân và đảng cộng sản; Quan hệ giữa giai cấp công nhân với đảng cộng sản; Hiểu thế nào là xóa bỏ chế độ chiếm hữu tư

nhân tư bản chủ nghĩa và xác lập chế độ công hữu về tư liệu sản xuất; Mỗi quan hệ ra sao giữa giai cấp công nhân, dân tộc và quốc tế; Các giải pháp cần thiết để tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa...

Trong rất nhiều tác phẩm, C.Mác và Ph.Ăngghen đều nhấn mạnh tầm quan trọng của nhận thức, đánh giá, tổng kết thực tiễn để thường xuyên bổ sung, phát triển lý luận, nhất là lý luận về con đường hiện thực hóa chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản. Trong *Lời tựa viết cho bản tiếng Đức “Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản” xuất bản năm 1872*, C.Mác và Ph.Ăngghen đã viết rằng: “Chính ngay “Tuyên ngôn” cũng đã giải thích rõ rằng bất cứ ở đâu và bất cứ lúc nào, việc áp dụng những nguyên lý đó cũng phải tùy theo hoàn cảnh lịch sử đương thời, và do vậy, không nên quá câu nệ vào những biện pháp cách mạng nêu ra ở cuối chương II”¹. Quan điểm lịch sử - cụ thể và quan điểm phát triển cũng luôn được V.I.Lênin quán triệt vận dụng trong nhiều nhận thức thực tiễn giải quyết mối quan hệ gắn bó giữa lý luận với thực tiễn. *Chính sách Kinh tế mới* chính là một dẫn chứng thực tế sáng rõ về quan điểm đó. Chính V.I.Lênin đã có một định nghĩa đầy tính thực tiễn về chủ nghĩa xã hội mà lâu nay đôi khi những người hậu thế đã bỏ quên hoặc bảo thủ với những định kiến mà không nhìn nhận một cách đúng đắn và nghiêm túc.

Vậy thì tại sao có thể nói, chủ nghĩa Mác - Lênin là lỗi thời. Chủ nghĩa Mác - Lênin không thể lỗi thời mà chính những người cố tình phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin mới là những người nhầm lẫn, sai lầm, cố tình không nhìn thấy bản chất khoa

1. C. Mác và Ph. Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995, t.18, tr.128.

học và nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin. Hoặc giả, họ đã cố tình xuyên tạc chủ nghĩa Mác - Lênin vì một lý do chính trị, vì muốn xóa bỏ chủ nghĩa Mác - Lênin để bảo vệ cho chủ nghĩa tư bản và quyền lợi của một nhóm người tư bản, hoặc được hưởng lợi không chính đáng từ guồng máy của chủ nghĩa tư bản. Nếu có lỗi thời, thì chính là lỗi thời ở cách mà chúng ta chưa nghiên cứu đủ sâu sắc, chưa vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin một cách đúng đắn vào thực tiễn để giải quyết các vấn đề trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội. Tuyệt nhiên không thể là sự lỗi thời của chủ nghĩa Mác - Lênin!

Về lý do thứ hai, sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và Đông Âu phải chăng như một bằng chứng hiển nhiên của sự sai lầm, lỗi thời của chủ nghĩa Mác - Lênin và cùng với nó là con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội? Phải chăng có một logic thực tế là chủ nghĩa xã hội hiện thực sụp đổ là do lý thuyết về chủ nghĩa xã hội là sai lầm?

Trước hết, cần phải nói rằng, mô hình chủ nghĩa xã hội hiện thực trên thực tế đã mang lại sự thay đổi rung trời chuyển đất, tạo ra một mảng sáng không thể phủ nhận ở Liên Xô, Đông Âu và một loạt nước trên thế giới. Nó đã mang lại cuộc sống tốt đẹp cho một phần to lớn của nhân loại. Nó đã tạo nên một sức mạnh mà trước đó không thể tưởng tượng về nguồn lực vật chất và tinh thần, đủ sức để động viên sức người, sức của, tạo thành lực lượng chủ yếu đánh thắng cả những lực lượng to lớn của liên minh các thế lực tư bản trong Chiến tranh thế giới thứ nhất cũng như đội quân phát xít tàn bạo của trục ma quỷ trong Chiến tranh thế giới thứ hai. Bằng thực tế sinh động tốt đẹp trên các đất nước xây dựng chủ nghĩa xã hội, nó đã động viên, thúc đẩy cuộc đấu tranh vì tự do, dân chủ, hòa bình, giải phóng

dân tộc trên toàn trái đất. Hàng loạt dân tộc bị áp bức đã giành được độc lập, tự do dưới ảnh hưởng và sự giúp đỡ vô tư của các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô dẫn đầu. Chính chủ nghĩa xã hội và cuộc đấu tranh rộng lớn, mạnh mẽ của nhân dân lao động trên toàn thế giới đã là động lực thúc đẩy, buộc các thế lực tư bản, đế quốc phải thừa nhận quyền tự do, độc lập của các dân tộc trong hệ thống thuộc địa rộng lớn của chủ nghĩa tư bản thực dân, đế quốc; mặt khác, tạo thành sức ép, buộc các thế lực tư bản có những cải cách xã hội, cải thiện đời sống của nhân dân lao động ở chính quốc. Chủ nghĩa xã hội đã là một hiện thực hùng mạnh đủ để những chiến lược gia, các nhà lý luận tư sản phải run sợ, đã đưa ra những dự báo về sự thất bại, kết thúc không thể đảo ngược của chủ nghĩa tư bản. Những thừa nhận đáng cay của Henry Kissinger, Brêginxki thời kỳ những năm 60, 70 của thế kỷ XX vẫn còn nguyên đó trong các cuốn sách, bài báo của họ.

Tất nhiên, sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và Đông Âu đã là một bài học đau đớn không chỉ cho những người cộng sản, mà còn cho cả nhân loại tiến bộ. Đó là kết quả của sự bảo thủ, không nhìn thẳng vào thực tế, chậm đổi mới nhận thức và đổi mới các chính sách cũng như những giải pháp cần thiết để giải quyết những vấn đề nảy sinh từ thực tiễn, những mâu thuẫn tất yếu nảy sinh trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước. Đó cũng chính là sự sai lầm của những người cộng sản ở Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa trước đây mắc phải do không nhận thức đúng đắn những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin về tính biện chứng và quan điểm lịch sử - cụ thể trong quá trình lãnh đạo cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa đã cố chấp và thiên kiến mà bỏ qua

bài học phương pháp luận quý báu của V.I.Lênin, không “dùng cả hai tay mà lấy những cái tốt nhất của nước ngoài” để xây dựng, phát triển chế độ xã hội chủ nghĩa.

Mặt khác, sự sụp đổ của mô hình chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và Đông Âu chỉ là sự sụp đổ của một mô hình xây dựng chủ nghĩa xã hội cụ thể. Tuyệt nhiên đó không phải là sự sụp đổ của một học thuyết khoa học, càng không thể là sự sụp đổ về một tương lai tốt đẹp mà nhân loại tiến bộ đang hướng tới. Điều ấy không chỉ được minh chứng bằng việc ngay ở thời điểm hiện nay, một loạt nước ở tây bán cầu cận kề nước Mỹ đang tìm tòi con đường và cách thức để xây dựng chủ nghĩa xã hội theo một mô hình mới. Nó cũng được minh chứng bởi một loạt quốc gia ở chính châu Âu, nhất là Bắc Âu đã và đang lấy chủ nghĩa xã hội làm mục đích và cảm hứng để xây dựng, phát triển đất nước mình. Không phải không có lý do, khi họ tự gọi mình là mô hình chủ nghĩa xã hội phúc lợi. Đương nhiên còn một minh chứng hiện hữu là một số nước kiên trì đi theo con đường xã hội chủ nghĩa, trong đó có Việt Nam, đã đạt được những thành tựu có tính lịch sử trong xây dựng, phát triển.

Từ tất cả thực tế ấy, không thể nói rằng mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước khác sụp đổ trong những năm cuối thế kỷ XX có nghĩa là học thuyết Mác - Lênin về chủ nghĩa xã hội là sai lầm và lỗi thời và ngược lại, sẽ là ảo tưởng khi nghĩ rằng chủ nghĩa tư bản đang thắng thế. Thực tế đang chỉ ra rằng, chính chủ nghĩa tư bản đang đứng trước những thách thức đầy nguy hiểm. Chính sự mâu thuẫn lợi ích, căn bệnh bản chất của chủ nghĩa tư bản đang làm nảy sinh sự chia rẽ khó tránh khỏi trong các liên minh tưởng chừng bền vững của họ. Hiện tượng